

INFORMACE Z MEZINÁRODNÍ KONFERENCE O BYDLENÍ ČESKÝCH SENIORŮ

konané dne 1. listopadu 2016 v Senátu Parlamentu České republiky

pod záštitou předsedy senátu Milana Štěcha

Z poznámek účastnic konference Evy Novotné a Marie Nollové z JČ Krajské Rady seniorů.

Za omluveného předsedu Senátu přivítal účastníky ředitel jeho sekretariátu Jaroslav Müllner, řekl, že **konference by měla soužit i k zamýšlení nad spravedlností a nespravedlností, která postihla mnoho lidí.**

Na konferenci vystoupili :

Michalela Marksová, ministryně práce a sociálních věcí uvedla, že ne vše bylo před rokem 1989 špatné. Veřejné bydlení bylo dobré. Jako velkou chybu vidí, že se obce zbavily velké části bytového fondu, většina obcí a měst se nechce starat o bydlení svých občanů a nechovají se tak, jak by měly podle zákona o obcích. Nejen u podnikatelů s bydlením, ale i v bytech obcí a měst je nepřiměřeně vysoké nájemné. Česká republika potřebuje systém veřejného bydlení, které bude zahrnovat širší skupinu občanů podle vzoru Rakouska, se kterým se seznámila při zahraniční cestě. I v dalších původních zemích EU má střední skupina obyvatel přístup k sociálnímu bydlení.

Všechny předchozí vlády měly zákon o sociálním bydlení v koaliční smlouvě a tento úkol nesplnily. V současné době je již zákon o sociálním bydlení v paragrafovém znění připravený k připomínkování, i když ještě nedošlo k dohodě na všech ustanoveních mezi MPSV a MMR. Začátkem ledna by měl být zákon předložen vládě a v platnost by měl vstoupit v říjnu 2018. Obce by tak měly možnost během dvou let připravit svůj bytový fond. Uplatňování zákona v praxi bude probíhat postupně.

Karla Šlechtová, ministryně pro místní rozvoj – v ČR se stalo mnoho chyb, prodej obecních bytů a domů, podnikových bytů. S byty se šmelí a koná se obchod s chudobou. Maximální výši nájmu nelze zvrátit, protože by byli vlastníci diskriminováni ?! Tak velká liberalizace měla být zákonem upravena již dávno, před 10 – 15 lety. V některých otázkách se neshodují s MPSV.

MMR poskytuje hodně prostředků na výstavbu komunitního bydlení pro seniory. Také nabízí dotační tituly pro obecní výstavbu, o kterou ale obce projevují malý zájem. Nemohou obce nutit, vede se velice intenzivní diskuse, aby byl zákon funkční. Měla by být lepší spolupráce státu a samospráv. Obce budou zajišťovat sociální bydlení pro tři cílové skupiny – krizové bydlení, sociální bydlení a dostupné bydlení. Potřební občané se budou obracet na Úřad práce, který situaci vyhodnotí a zařadí žadatele do jedné ze tří skupin. Při neplnění daných podmínek budou uživatelé ze systému vyřazeni.

Zděnek Pernes, předseda RSČR – rada seniorů pořádá již čtvrtou konferenci k zákonu o sociálním bydlení. Právo na bydlení bylo zakotveno v materiálech OSN již v roce 1948. Pro nás platí ratifikovaná Evropská sociální charta schválená v roce 2007, která je součástí evropského právního řádu, u nás ale nebyl tento materiál ještě rozpracovaný.

Došlo ke skokovému poklesu bytové výstavby. Např. v roce 1975 bylo postaveno 97 tisíc bytů, v roce 2007 41 tisíc a v roce 2015 25 tisíc. Cena nájemního bydlení je deformována zejména v Praze a velkých městech. Ne všichni starostové se k hlásí k zákonu o obcích,

skokovým nárůstem nájmu zůstala bez ochrany nejen seniorská populace. Rada seniorů uplatnila za posledních 10 let 40 legislativních připomínek. RSČR podporuje schválení návrhu zákona o sociálním bydlení.

Zuzana Jentsche Stocklová, náměstkyně pro sociální politiku MPSV. Spolugestorem návrhu zákona je ministr Jiří Dienstbier. Zákon má mnoho kritiků, ale žádný z nich nepřišel s návrhem vlastního zákona. Zákon je určen pro velmi širokou část obyvatel. Sociální bydlení je i klasické bydlení za nižší nájem. U problémových nájemníků je povinnost sociální práce – přijmout zaměstnání, posílat děti do školy, udržovat byt ...

V bytech pro seniory budou nájemní smlouvy na dobu neurčitou a dostupné nájemné. Bude jen jedna dávka – příspěvek na bydlení. Nedořešený je limit výše důchodu pro nárok na příspěvek. Některé obce již mají zpracovaný systém sociálního bydlení.

Milan Taraba, místopředseda RSČR a předseda SON ČR – před 13 lety byla v Praze velká mezinárodní konference o sociálním bydlení. Všechny vlády měly sociální bydlení v programovém prohlášení, ale jen na papíře. V České republice mají občané druhé nejvyšší náklady na bydlení v Evropě, porovnáváné k výši příjmů. Dále hovořil o vyúčtování nákladů a služeb, o společných prostorách.

Kritizoval rozvrácení dobrého, dostupného systému družstevního bydlení, které mělo u nás tradici. Tento celosvětový systém byl založený před 160 lety. U nás přežil v Rakousko-Uhersku, v První republice, za okupace Německem a prospíval za socialismu. Bytová družstva dál dobře fungují v Rakousku, Německu. Jen u nás nová bytová družstva téměř nevznikají a stará jsou ohrožena nuceným převodem do vlastnictví všem, kteří o to požádali.

Vystoupení zahraničních hostů :

Barbara Steenbergen, vedoucí úřadu Mezinárodní unie nájemníků (IUT) v Bruselu. Sdružují 66 členských organizací na celém světě, včetně SON ČR. Z předchozích vystoupení pochopila, že schválení zákona o sociálním bydlení by bylo v ČR historickým momentem, z důvodu privatizace bytů je zákon nutný, stát musí napravit věci, které nejsou dobré. Bytová politika musí být národní i regionální. Cílová skupina nejsou jen ti nejchudší. I střední skupina obyvatel musí mít přístup k sociálnímu bydlení. Zlaté pravidlo paktu pro stabilitu a růst – nezapočítávat investice do bytové výstavby do povolených 3% překročení státního rozpočtu.

Elke Hanel-Torsch – předsedkyně MVO Vídeň. V Rakousku je otázka sociálního bydlení řešena nepřetržitě a nemají problémy. Město Vídeň se umístilo v hodnocení úrovně a kvality života celosvětově na druhém místě. Občané dávají přednost spíše nájemnímu bydlení. Počet bytů v tisících : soukromých 145, nájmy u soukromníků 275, nájemní byty města 225, podporované byty 200. Nájemní smlouvy jsou pouze na dobu neurčitou. Náklady na nájemné v průměru na m² v sociálních bytech 3 euro, v běžných nájemních bytech 5,5 eu (*ještě musíme ověřit*), u soukromých vlastníků 8 euro. *Porovnávejte k jejich příjmům a důchodům.*

Každý občan přispívá 1% z hrubého příjmu do solidárního systému nové bytové výstavby. Většina rakouských občanů má přístup k sociálním bytům.

Vídeň je globálním vzorem pro podporovanou bytovou výstavbu, neexistují tam gheta chudých, ani bezdomovci. Ročně se ve Vídni staví 8 tisíc bytů, od roku 2017 plánují 13 tisíc. Staví se i byty pro mládež a studenty, startovací byty. U seniorů 65+ možno vyměnit velký byt za menší při stejné výši nákladů na m².

Diskuse účastníků z řad seniorů :

a) Přípomínka k Domům s pečovatelskou službou v majetku měst a obcí. Některé obce zvyšují nájem v DPS bez ohledu na finanční možnosti seniorů.

Náš názor : popírají tak roli obce, hospodařící s veřejným majetkem. Tím spíše, že na ně stát bezúplatně převedl bytový fond. Pokud by si obce ponechaly státem darovaná sídliště, i s nájemným max. 60 Kč ve velkých městech by malá ztráta za nájemné v DPS při ohleduplnosti k nebohatým seniorům byla zanedbatelná a obec by správně plnila svoji roli starat se o své občany.

Komunitní domy pro seniory v majetku podnikatelů jsou podle zveřejňovaných ceníků předmětem zisku a mohou sloužit jen pro bohatou klientelu. Ale role podnikatele s bydlením a obce je nesrovnatelná. Kdy už si to představitelé státu konečně uvědomí?

b) Problematika těžce nemocných osob v sanatoriích např. pro alshaimerovu chorobu a jiné, přesto že ústav přebírá důchody i příspěvek na péči klientů, zatěžuje rodinu dalšími náklady cca 8 tisíc měsíčně. To si většina rodin nemůže dovolit.

c) Většina obcí si nechce připustit svoji roli, která jim podle zákona o obcích přísluší. Stát to ignoruje. Ministryně Karla Šlechtová sice konstatovala, že ČR se stalo mnoho chyb, prodej obecních bytů a domů, podnikových bytů. S byty se šmelí a koná se obchod s chudobou. Maximální výši nájmu nelze zvrátit, protože by byli vlastníci diskriminováni. Tak velká liberalizace měla být zákonem upravena již dávno, před 10 – 15 lety.

Proč se ministryně, poslanci, senátoři, vláda – státní moc nezamyslí nad tím, že jsou diskriminováni a okrádáni nájemníci! Poslanci a senátoři podepsali následující slib : "Slibuji na svou čest, že svůj mandát budu vykonávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí." I NÁJEMNÍCI JSOU VŠECHEN LID! Co je to za demokracii, když nejde napravit zjevné chyby.

Náš názor : v sousedních zemích, kterým jsme se měli brzy přiblížit jak nám bylo slibováno, střední skupina obyvatel má přístup k sociálnímu bydlení. Proč tam to jde a u nás nejde ? Ohrozilo by to totiž lichvářské zisky podnikatelů s bydlením.

V závěru vyzval Dr. Pernes přítomné, aby se ve svých regionech obraceli na poslance a senátory s žádostí o pomoc při prosazování Zákona o sociálním bydlení.